

Sygn. akt IV CSK 304/19

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. -
poprzednio M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
przeciwko A. C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w G.
z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt XII Ga (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala
wniosek strony powodowej o zasądzenie kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację pozwanej A. C. od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 28 maja 2018 r. zasądającego od pozwanej na rzecz powódki M. sp. z o.o. w G. (uprzednio M. sp. z o.o.) kwotę 51.120 zł z tytułu kary umownej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lutego 2017 r. do dnia zapłaty.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwana wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt

1 k.p.c. Jej zdaniem, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na popełnione przez Sąd Okręgowy w G. naruszenie prawa materialnego opisane w podstawach skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, nie publ., z dnia

18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Skarżący nie wykazał, by kwestionowane przez nią orzeczenie dotknięte było tego rodzaju nieprawidłowościami. Jest tak już dlatego, że pominął, iż wymaganie określone w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest tożsame z określonym w art. 398⁴ § 2 k.p.c., co oznacza, że skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie i odrębnie uzasadnić wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna może się w pewnym zakresie pokrywać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, z dnia 5 czerwca 2001 r. IV CZ 45/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 157, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 189/02, nie publ., z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ., z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl., z dnia 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17, nie publ., z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17, nie publ.). W tej sytuacji uzasadnienie oczywistej zasadności skargi nie może poprzestawać na powołaniu naruszeń prawa materialnego wskazanych w podstawach kasacyjnych.

W oderwaniu od podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, uzasadnienie wniosku o przyjęcie do rozpoznania wniesionej przez pozwanego skargi kasacyjnej jest oczywiście niewystarczające, nie wskazuje bowiem ani naruszonych przepisów prawa ani oczywistości naruszenia.

Niezależnie od tego, trzeba zauważyć, że o oczywistej zasadności skargi w żaden sposób nie świadczy żaden z zarzutów powołanych w postawach kasacyjnych. Należy zwrócić uwagę, że także w ramach umowy o pracę dopuszczalność zastrzegania zakazu dodatkowego zatrudnienia bez zgody pracodawcy nie jest wolna od wątpliwości, zwłaszcza jeżeli chodzi o zakaz, który nie ogranicza się do działalności konkurencyjnej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 268/07, OSNP 2009 nr 15-16, poz. 201 i z dnia 19 stycznia 2017 r., I PK 33/16, OSNP 2018, nr 3, poz. 30). W wyroku z dnia 14 kwietnia 2009 r., III PK 60/08 (OSNP 2010, nr 23-24, poz. 287) Sąd Najwyższy, dokonując oceny dopuszczalności umownego ograniczenia podejmowania przez pracownika dodatkowego zatrudnienia w postaci wprowadzenia odpowiedniego

zakazu lub obowiązku uzyskania zgody pracodawcy na podjęcie takiego zatrudnienia (działalności), stwierdził, że ograniczenie takie jest dopuszczalne, skoro jednak jego źródłem jest obowiązek pracownika dbałości o dobro zakładu pracy, obowiązek ten nie może zostać wprowadzony, jeśli nie znajduje on uzasadnienia w rzeczywistym dobru (interesie) zakładu pracy. W swych rozważaniach Sąd Najwyższy stwierdził również, że umowny zakaz dodatkowego zatrudnienia nie narusza konstytucyjnej (art. 65 ust. 1) i kodeksowej (art. 10 k.p.) zasady wolności pracy.

Poza zakresem stosunków pracy swoboda kontraktowa stron jest co do zasady szersza, co wyraża art. 353¹ k.c. Zważywszy ponadto trudny do precyzyjnego pomiaru i kontroli charakter obowiązków wynikających z umowy stron (por. załącznik nr 2 do umowy), w tym znaczną elastyczność co do czasu i miejsca ich realizacji przez pozwaną (por. § 2 ust. 5 lit. a umowy) - co czyniło racjonalną troskę powódki o uniknięcie sytuacji, w której pozwana będzie wykonywać zadania na rzecz innych podmiotów kosztem zaangażowania w wykonywanie obowiązków umownych - oraz ryczałtowy charakter wynagrodzenia miesięcznego (por. załącznik nr 1 do umowy), jak również możliwość wypowiedzenia umowy przez każdą ze stron z ważnych powodów w terminie miesięcznym oraz w innych przypadkach pod rygorem określonym w art. 746 § 2 k.c., stanowiska Sądu Apelacyjnego co do skuteczności zastrzeżenia sankcjonowanego karą umowną zakazu określonego w § 4 ust. 1 umowy, nie można uznać za oczywiście nieprawidłowe.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz powódki został oddalony z uwagi na brak wniosku o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i wspierającej go argumentacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2013 r., I CZ 72/12, nie publ.).